

Проучване върху факторите, повлияващи зъбната ерозия при подрастващи на възраст 13-16 години

Автори: д-р Сибила Попова, д-р Евгени Макавеев

Българска агенция по безопасност на храните, Център за оценка на риска
Гр. София, п.к. 1618, бул. „Цар Борис III“ № 136

e-mail: Sibila.Popova@nvms.government.bg, evgeni.makaveev@nvms.government.bg

Същност на проучването

Учени от Гърция са провели проучване върху факторите, които повлияват зъбната ерозия при подрастващи лица на възраст 13-16 години. Изследването е проведено в периода ноември 2010 – май 2011 г. сред 770 лица, от които 374 момчета и 396 момичета. Цел на проучването е да се открие връзка между зъбната ерозия и третирането с медикаменти, хранителните навици и начина на живот сред участващите лица.

Какво е ерозия на зъбите?

Ерозията на зъбите е локализирана, хронична, патологична и необратима загуба на твърдата зъбна тъкан, причинена от киселини или други химични субстанции, като в процеса на загуба обаче не участват бактерии. Върху зъбната ерозия влияят различни фактори, сред които химични, биологични, поведенчески, социално-икономически, географски, културни и др. Най-точно факторите биха могли да се разделят в две групи: вътрешни и външни. Към вътрешните фактори спадат повръщане и регургитация, стомашно-чревен рефлукс, анорексия, булимия и заболявания, при които намалява отделянето на слюнка. Външните фактори от своя страна включват хранителни навици (консумация на газирани напитки), спортуване (плуване в басейни със силно хлорирана вода), лекарства (намаляващи слюнчената секреция), начин на живот (навици на преглъщане и пиене, консумация на газирани напитки преди лягане) и др.

Метод на изследване

Учените, провели изследването, подготвили 17 въпроса, които били зададени на всички участвали подрастващи:

1. Имате ли оплакване от стомашни проблеми (язва, стомашно-чревен рефлукс и др.) или повръщане?
2. Имате ли хронично заболяване и приемате ли лекарства? (посочете вида и режима на вземане на медикамента)
3. Пиете ли плодови сокове? (посочете колко често в седмицата)
4. Пиете ли газирани напитки? (посочете колко често в седмицата)
5. Пиете ли спортни (фитнес) напитки? (посочете колко често в седмицата)
6. Пиете ли мляко? (посочете колко често в седмицата)
7. Консумирате ли кисело мляко? (посочете колко често в седмицата)
8. Прибавяте ли оцет към храната си? (посочете колко често в седмицата)
9. Ядете ли зеленчуци? (посочете колко често в седмицата)
10. Ядете ли плодове? (посочете колко често в седмицата)
11. Пиете ли чай? (посочете колко често в седмицата)
12. Пиете ли кафе? (посочете колко често в седмицата)
13. Пиете ли желязо-съдържащи сиропи? (посочете колко често в седмицата)
14. Пиете ли аминокиселинни добавки? (посочете колко често в седмицата)
15. Плувате ли в басейни?
16. Пиете ли плодови сокове преди лягане?
17. Задържате ли плодовите сокове или други напитки в устата си преди да преглътнете?

Резултати

Резултатът след проведеното 7-месечно проучване показва, че от общо 770 участвали деца 260 (33,8 %, като 33,1 % момчета и 34,3 % момичета) са със зъбни ерозии. Процентното съотношение на момчета спрямо момичета е 1:1.1.

Преди започване на изследването всички деца преминават обстоен преглед на състоянието на зъбите от упълномощени лица, като според резултатите участниците са разделени в 2 групи:

Група 1, в която има деца с ерозия на зъбите (всяко дете има ерозия на поне един зъб) и

Група 2, в която нито едно дете няма зъбна ерозия.

Група 1 включва 124 момчета и 136 момичета, а Група 2 – 250 момчета и 260 момичета.

Най-често наличие на зъбна ерозия е констатирано при деца, посочили честта консумация на плодови сокове, газирани напитки, спортни напитки, плодове. Сред 40.5 % от запитаните деца е отчетена консумация на кисели напитки преди лягане, а 40.3 % посочват, че имат навика да задържат напитките в устата си преди да преглътнат. Резултатите определят тези 2 показателя като най-силно повлияващи процеса на зъбна ерозия сред децата на възраст 13-16 години.

Отговорите на точки 11-15 от въпросника са изключени поради пренебрежително малкия брой деца, консумиращи такива напитки или посещаващи плувни басейни със силно хлорирана вода.

Интересни факти

- ❖ Консумацията на мляко с високо съдържание на калций и фосфат и неутрално pH спомага за предпазване на зъбите от поява на ерозия. Консумацията на оцет води до ерозивни промени в зъбите поради ниското pH;
- ❖ Не е констатирана различна степен на зъбна ерозия сред вегетарианци и невегетарианци;
- ❖ Ерозивните агенти имат разрушителен ефект вечер и нощем главно поради факта, че през тази част на денонощието намалява отделянето на слюнка, която има предпазна функция.